

Nacional

La Marató no afluixa per destinar fons a la recerca

Milers de participants i voluntaris es mobilitzen per la causa solidària

L'Audiència de Barcelona aborda la llei del "només sí és sí"

Els presidents de les seccions penals analitzaran aquesta setmana la nova legislació

POLÍTICA ENTREVISTA AL CONSELLER DE RECERCA I UNIVERSITATS

Joaquim Nadal Conseller de Recerca i Universitats

“Seria un element dissuasiu que jo fos a la taula de diàleg”

RAÓ. “Estic molt bé fent la meva feina aquí, no m’hi veig repetint escenes que ja he viscut en altres taules” **MINORIA.** “La llei de la ciència és un desmentiment rotund al filibusterisme parlamentari; anem donant mostres que hi ha elements per demostrar que hi ha un govern que governa”

Rosa Maria Bravo / Òscar Palau
BARCELONA

Aquesta entrevista es va realitzar dijous, l'endemà que s'aprovés la llei de la ciència, la primera que té Catalunya i que va obtenir el suport de tots els grups parlamentaris, a excepció de la CUP, que s'hi va abstenir, i de Vox, que hi va votar en contra.

La llei de la ciència s'ha aprovat amb un consens molt ampli, sorprenent fins i tot.

Sorprenent no, perquè havia estat molt treballada, molt participada. És una llei que té l'origen fa quatre o cinc anys i ha tingut el seu recorregut, en el qual hi ha hagut la capacitat i el temps de sedimentar coses, introduir modificacions, fer transaccions amb els grups... El vot a favor d'ERC, Junts, PSC, comuns, PP i Ciutadans suposa un amplíssim consens.

És la llei que li cal a Catalunya?

Crec que sí. Primer, perquè en defineix una arquitectura, ja que és molt universal, molt oberta. Busca flexibilitat, busca camins que facilitin el món de la recerca i el món de la docència, busca harmonitzar universitats i centres de recerca, i grups de recerca en les universitats. Si en algun moment hi havia hagut una bifurcació entre la recerca representada pels centres de recerca i la recerca que es fa a les universitats, ara hem de

tornar a soldar el món de la recerca i el món de les universitats, perquè no hi ha recerca sense universitats i no hi ha universitats sense recerca. D'altra banda, crec que es creen unes condicions per tal que pressupostàriament, en els anys successius, es produeixin avenços i hi hagi millores sensibles en el terreny de la coordinació, primer en l'àmbit governamental i després en altres. La creació de la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació serveix perquè es vegi la transversalitat de les inversions en recerca dels diferents departaments de la Generalitat.

La llei preveu l'increment d'inversions, de contractació de personal investigador i de places ICREA. Tot plegat servirà per reduir la precarietat i retenir el talent o faltaran coses?

Falta sobretot desplegar i aplicar la llei, i s'ha de dotar econòmicament. Probablement fem tard perquè això passi en el pressupost del 2023, tot i que hi ha algun gest que ja indica per on van les coses. Però hem de treballar perquè hi hagi, per exemple, un pla quadriennal que empari la llei, que reculli les previsions del Pacte Nacional de la Societat del Coneixement, que reculli les previsions de la llei de la ciència i que permeti increments significatius de les partides pressupostàries dedicades a recerca i a les universitats. Crec que s'ha de dotar, però la situació de precarització

dels professors associats és de tal magnitud que calen uns factors de correcció molt potents perquè les universitats tinguin l'oportunitat de promoure associats i lectors. Que comencin a tenir un esglaonat de la carrera professional laboral o funcional i que a partir d'aquí es comencin a crear plantilles no amb una base enorme molt mal pagada, sinó amb una piràmide que vagi definint diferents estadis de la carrera professional dels joves que entren a la carrera professional de la universitat i que estan condemnats a passar-se anys picant pedra per molt pocs euros.

El problema és que la carrera professional és massa llarga, o que falta finançament?

Falta finançament, i un cop n'hi hagi les universitats han de definir una política de personal, han de pagar millor al professorat incipient i han de començar a entrar en una etapa de requalificació del professorat.

Suposo que en la reunió que va fer amb els rectors en prendre possessió li van posar sobre la taula el tema del finançament.

Els rectors van posar sobre la taula diverses coses. Una, la més peremptòria, és la factura de l'energia, que té una implicació pressupostària. Primer m'han demanat cobrir les necessitats més elementals i després ja pujarem.

Què farà el govern per ajudar a

pagar l'increment energètic?

Tenim un mecanisme de correcció de l'increment del preu per la contractació conjunta a través del Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya, que ja havia donat grans resultats en el contracte anterior, perquè l'energia que pagaven les universitats era molt barata. Ara que el preu es multiplicarà per quatre, el concurs l'abaratirà un 10%, i una gestió complexa de les puntes del preu de la llum hauria de permetre que això baixés més. Com s'ha fet amb escoles i hospitals, les universitats hauran de rebre una compensació econòmica per poder fer front a la major part o a la totalitat de l'increment de la llum.

Això dependrà del pressupost de la Generalitat, si n'hi ha?

Dependrà dels fons de contingència, que vindran de previsions que són més conjunturals.

L'any passat es va augmentar el pressupost a les universitats.

I es continuarà augmentant, tant pel que fa a les inversions com a la flexibilització i la desprecarietat dels professors associats. No tinc encara el percentatge, però crec que serà per sobre del 10%. També crec que hi haurà millores sensibles, que des del punt de vista dels rectors mai seran suficient. Les universitats tenen raó a demanar més diners, perquè des de la crisi del 2008, i sobretot des del 2011, les retallades van fer bai-

El conseller Joaquim Nadal, al balcó del seu despatx a la seu del Departament de Recerca i Universitats ■ JUANMA RAMOS

xar en picat la seva capacitat inversora. Ens estem acostant a una política que portarà a recuperar nivells de fa més de deu anys.

Un altre repte és incorporar el sector privat al finançament.

En aquest sentit hi ha molta feina a fer, i no sempre la legislació estatal hi ajuda. La llei de la ciència preveu una mena de consorci de mecenatge que ha d'ajudar que en l'àmbit de la recerca les empreses privades puguin participar. El que passa és que, pel que fa a les característiques de l'economia catalana i als hàbits i facilitats fiscals del nostre sistema, la gent i les empreses que tenen o que guanyen diners no ho tenen fàcil per ser generoses.

Tindrem pressupost català aprovat aquesta setmana? Si m'haguéssis fet la pregunta

L'APUNT Prestigiar més l'FP

Elena Ferran

El darrer estudi sobre la inserció laboral dels ensenyaments professionals constata que més de la meitat dels graduats en formació professional, i sobretot els que escullen la modalitat dual, fent pràctiques remunerades a les empreses, troben feina. De fet, la gran majoria dels alumnes que posen els peus en una empresa, s'hi queden. Són la mà d'obra qualificada més

buscada, sobretot en perfils tecnològics i relacionats amb la salut i l'atenció a les persones. Coneixent les demandes del mercat de treball, que hi són, s'ha de fer un esforç per prestigiar l'FP i explicar bé l'oferta a l'alumnat perquè tingui l'oportunitat d'aprendre un ofici per guanyar-se la vida i no deixar que 13.000 places d'FP quedin vacants.

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

sense la cua final t'hauria dit que sí. Si la cua final mana, t'he de dir que no ho sé, però estic convençut que a curt o mitjà termini tindrem pressupostos.

Amb el PSC o amb Junts? O amb tots dos?

Primer, com ja s'ha vist, amb els comuns, que ja se sap que no sumen prou. Després, amb Junts i PSC el govern treballa per aconseguir el màxim consens possible, i tots estan convidats a la taula fins a l'últim moment. Qui s'hi asseurà i es menjarà les postres, ja ho veurem.

És aquest pressupost la qüestió de confiança que no ha convocat Aragonès? Si s'aprova, el govern té corda per a estona?

Jo no ho plantejaria així. Va haver-hi un moment, en una llei d'estadística molt al principi d'aquesta etapa governamental en què participo, que Junts va

fer un avís al Parlament i va dir 'no teniu majoria, us tombarem algunes lleis'. I en van tornar una. I van endarrerir el decret per a l'increment de les aportacions econòmiques al Departament de Salut, que ja està resolt perquè s'ha aprovat en l'últim ple. La llei de la ciència seria un desmentiment rotund al filibusterisme parlamentari. Seria tot el contrari: aquest país necessita consens i grans acords, la gent n'està tipa, de picabaralles estúpides entre partits, i espera confiança, un govern que governi... Doncs anem donant mostres que hi ha elements per demostrar que hi ha un govern que governa. Uns pressupostos aprovats ajudaran en aquesta direcció? Segur que sí. Ara, l'horitzó cronològic d'aquest govern, és clar? No, depèn de moltes coses. De moment tenim unes municipals a sis mesos vista, i després ja ho veurem.

Seran decisives amb vista al futur de la legislatura?

Sí, tot i que, com deies en la pregunta, si hi ha pressupost és veritat que el govern té més marge, perquè el marge que suposa la pròrroga es desplaça un any.

És a dir, ens n'anem a com a mínim un any més.

No ho sabem, jo no ho afirmo. Fixa't, jo m'he embarcat en aquesta aventura sabent a benefici d'inventari que el meu horitzó cronològic en el govern era incert. Però aquesta és una incertesa que a mi ja em va bé perquè m'estimula, m'entens?

Vostè i els consellers Campuzano i Ubasart són la cara del "govern del 80%". Com es reflecteix això en les reunions? Els que no són d'ERC participen en peu d'igualtat en els debats més ideològics, o en queden al marge? Se senten alineats amb

La llei de la ciència busca harmonitzar universitats i centres de recerca, hem de soldar els dos mons

les tesis d'ERC?

En les reunions del Consell Executiu hi regna un gran clima de confiança, i tots els consellers hi intervenim en peu d'igualtat, defensant cadascú els seus temes o opinant sobre els dels altres sempre que convé o en el torn obert de paraules. Els debats dins dels governs no sempre són predominantment ideològics, són pragmàtics, de polítiques concretes i plausibles, que la gent pugui entendre. Amb un missatge que ara començarem a veure, que és que el país miri endavant perquè el futur és a les nostres mans. En aquest sentit, jo em sento molt còmode en els debats en què participo, no veig discrepàncies majors en els temes que es tracten i que debatem, i d'altra banda alguns dels passos que s'estan fent crec que s'estan fent en la direcció adequada.

Com per exemple la proposta de l'acord de claredat?

L'acord de claredat se situa com un instrument. Però des del meu punt de vista, els indults, la reforma del Codi Penal amb la sedició, la malversació... la suma de totes les peces marca un horitzó d'un trencaclous que era molt complex, amb passos endavant positius per al conjunt de la ciutadania, no per a uns quants. Pensant a mitjà i llarg termini, un acord de claredat podria permetre una consulta acordada en els termes en què s'ha plantejat tantes vegades. Que aquest és un govern de base àmplia és un missatge que el president ha repetit moltes vegades, ell diu que vol governar per a la Catalunya sencera, i això està molt a prop del manifest d'Òmnium a favor del 80%, que vaig signar quan jo era una mena d'independent en un horitzó sideral. Al voltant del dret a de-

Em sento molt còmode en els debats del govern en què participo, no hi veig discrepàncies majors

cidir hi ha una majoria àmplia que es pot articular molt més enllà de l'horitzó estricte de les organitzacions civopolítiques o dels partits polítics que pensen en la independència.

Els socialistes han reiterat que no hi haurà referèndum d'autodeterminació, però fa deu anys, quan vostè hi militava, el PSC sí que hi estava a favor. Què el pot tornar a moure cap a aquelles posicions? O és impossible?

Això jo ja no ho sé. Sé com eren les coses quan jo hi militava i sé com van evolucionar quan vaig deixar de militar-hi, i ara m'ho miro amb un punt de distància i d'escepticisme. Però quantes vegades no hem vist que hi ha una gran distància i una enorme contradicció entre les paraules i els fets? És a dir, hi ha dirigents del PSOE que necessiten posar-se la bena abans de la ferida i carregar fort contra tot el que signifiqui acords amb el govern de Catalunya a través de la taula de diàleg? Sí, això passa perquè hi ha barons que discrepen, i les veus profundes de la dreta i l'extrema dreta atabalen, i hi ha qui creu que aquest no és un camí adequat.

Vostè podria integrar la taula de diàleg com a membre del govern. El seu passat en el PSC seria un element a favor o en contra?

Crec que seria un element disuasiu.

És a dir, millor que no hi sigui.

Sí, jo estic molt bé fent la meua feina aquí, i intentant repetir escenes que ja he viscut, no a la taula de diàleg sinó a la taula on discutíem sobre les infraestructures o els traspessos, com la comissió de transferències, ara no m'hi veig.

Passa a la plana següent

POLÍTICA ENTREVISTA AL CONSELLER D'UNIVERSITATS

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Joaquim Nadal Conseller de Recerca i Universitats

Ve de la plana anterior

Ha triat Quim Nin, destacat militant del PDeCAT, com a número 2. Per què? Per la mateixa filosofia d'anar sumant el 80%?

La meua tria de Quim Nin, alcalde d'Albinyana i fins fa una setmana vicepresident de la Diputació de Tarragona, com a secretari general del departament ha estat no per raons polítiques de pertinença a un partit sinó pel seu coneixement de l'administració. Ell té un recorregut, sobretot en l'àmbit de Presidència, amb diferents presidents i consellers, que li dona un ampli coneixement que a mi i a la conselleria ens va molt bé. Que resulta que és, en la seva condició de president del consell nacional del PDeCAT, el que Josep Rull és a Junts? Doncs és circumstancial des del meu punt de vista. Però que el PDeCAT hagi defugit clarament les temptacions reiterades que Junts deu haver fet per desmantellar tots els espais convergents que no s'articulin al voltant de la majoria de Junts, per a mi té un valor afegit.

El govern del qual vostè forma part es defineix, entre altres coses, com a feminista. Com es trasllada aquesta política a la seva conselleria?

La llei de la ciència té tot un apartat que suposa una estratègia de gènere en la política de ciència a Catalunya. Això vol dir que hi ha una orientació clara a assegurar una tendència cap a la paritat. La paritat en el camp de la ciència no es decreta, s'aconsegueix creant les condicions perquè allò que fins ara ha penalitzat la feminitat no la penalitzi. Per què predominen catedràtics i no catedràtiques?

Ara no hi ha cap rectora a les universitats catalanes, la primera foto que s'hi va fer va ser molt comentada.

Qui tria els rectors? El govern? No, la comunitat universitària. Busquem, llavors, la manera perquè l'univers de candidats i candidates possible tendeixi a igualar-se, i que d'això es desprengui un major nombre de rectores. En el passat van haver-hi rectores, i estic convençut que n'hi tornaran a haver i desitjo que com més aviat millor.

Potser el problema és que hi ha menys catedràtiques que catedràtics.

És clar, aquest és el problema. Ha d'haver-hi un procés d'igualació que tendeixi a eliminar els obstacles que impedeixen que la dona accedeixi a llocs de res-

El conseller, en un moment de l'entrevista ■ JUANMA RAMOS

En el passat van haver-hi rectores, i estic convençut que n'hi tornaran a haver i com més aviat millor

ponsabilitat i influència en l'àmbit de la recerca en igualtat de condicions a les de l'home.

Un dels problemes és a la base, on les nenes es limiten l'accés a les carreres tecnològiques perquè diuen que les matemàtiques són molt complicades.

Què hi pot fer el departament? Una política d'estímuls tant en la secundària com als inicis de la universitat a poc a poc anirà donant resultat. També els premis de Recerca Jove, els premis Joan Roget, la política de beques... Tot hauria d'orientar-se a definir un horitzó millor en aquest sentit. Jo he estat un fatal estudiant de matemàtiques perquè vaig tenir fatals professors de matemàtiques. Si m'hagués trobat bons professors potser hauria fet econòmiques en

Al voltant d'un 70% del graus es fan en català, cosa que no passa en els màsters, en què cau bastant

comptes de lletres. Aquesta negociació per les matemàtiques s'ha anat corregint, però encara ara ens apareixen dades sobre nivells baixos en la selectivitat.

El PP defensa una única selectivitat arreu de l'Estat, fet que envairia competències autonòmiques. Què li sembla aquesta selectivitat i el retard en la seva aplicació?

Nosaltres ens estímem més fer-ho sense presses. Que això s'endarrerixi un any vol dir que continuarem un any més en els termes que hem estat fent fins ara. I com que el que hem estat fent fins ara era raonablement acceptable, des del nostre punt de vista, no es produeix un gran daltabaix. Ho assumim amb normalitat i crec que no hem d'entrar més enllà en un judici

La voluntat política és que la matrícula de les segones carreres s'equipari al preu de la primera

sobre els intents de reforma de la selectivitat.

Li pregunto pel català a la universitat. Com es pot fer perquè sigui vehicular, per augmentar-ne l'ús social i acadèmic?

Amb la llengua catalana passa una cosa que exigeix una reflexió profunda. Per exemple, com és que hi ha un retrocés de la filologia catalana tant en l'ensenyament presencial com a distància? La UOC veu que cau per sota de la mitjana del que seria raonablement exigible el nombre d'estudiants de filologia catalana a distància. Això no farà que la suprimixi tot i la temporització economicista.

Als instituts és una de les especialitats amb més falta de professorat.

La contradicció entre els matriculats en filologia catalana a la universitat i les necessitats del sistema és molt evident. El judici que mereix el conjunt del sistema universitari de Catalunya en l'àmbit de la docència en els graus és bastant acceptable, perquè al voltant d'un 70% es fan en català, cosa que no passa en la mateixa proporció en els màsters, on cau bastant. Que tot això ha de millorar? Segur. Que s'ha de fer amb un pla d'estímuls de l'ús de la llengua catalana que ajudi que rebre una classe en català, o fer treballs de fi de grau i de màster en català sigui considerat un valor afegit? Això és que el que intentarem amb el pla d'enfortiment del català, i en això estem treballant.

Es parla molt de la necessitat de formació al llarg de la vida però es penalitza fer una segona carrera, amb una matrícula un 40% superior a la primera.

La voluntat política és que la matrícula de les segones carreres s'equipari al preu de la primera dins d'aquesta legislatura, si aquesta és normal. Entenem que la formació continuada al llarg de la vida, la formació dual, les segones i terceres carreres, la col·laboració de les empreses i indústries en els doctorats industrials... tot això forma part del ventall al qual s'han d'obrir les universitats si volen demostrar la seva utilitat.

Es continuarà rebaixant el preu de graus i màsters?

Ho hem d'anar mirant, però ha de quedar clar que cada mesura que es pren en aquest sentit es paga; el govern ho compensa a cada universitat perquè des de la normativa general se'ls detreuen ingressos propis. Per això no es pot fer tot de cop.

Vostè repetiria com a conseller en una nova legislatura, o el seu compromís és només aquesta?

Primer vull saber quant dura aquesta i com van les coses. Plans de futur se n'han de tenir sempre, perquè com s'ha demostrat amb la llei de la ciència, seria cometre un pecat d'orgull que algú se l'atribuís en exclusiva. Al seu voltant hi han transitat com a mínim quatre consellers si no cinc, si comptem Mas-Colell en els orígens, i uns quants secretaris d'Universitats més quan no era una conselleria. Per tant, la continuïtat institucional atorga valor a la votació de la llei, sempre que tots els actors que hi van participar estiguin en disposició de reconèixer que a cadascú li'n toca una part, però que no és exclusiva de ningú. ■